

صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی

تالیف

دکتر ریحانه ملانوروزی



انتشارات آواي نور

تهران - ۱۳۹۸

سرشناسه	:	ملانوروزی، ریحانه، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	:	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی/ تالیف ریحانه ملانوروزی.
مشخصات نشر	:	تهران : آوای نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۴ ص.
شابک	:	978-600-309-441-3
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۱۳۵] - ۱۴۴.
موضوع	:	معلمان Teachers
موضوع	:	معلمان -- اخلاق حرفه‌ای Teachers -- Professional ethics
موضوع	:	حرفه تدریس Teaching -- Practice
موضوع	:	اسلام و آموزش و پرورش Islamic education
موضوع	:	صلاحیت‌های حرفه‌ای Vocational qualifications
رده بندی کنگره	:	LB۱۷۷۵/م۷ص ۸ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۱/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۴۵۷۲۷۴

بسم الله الرحمن الرحيم



تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی

تالیف: دکتر ریحانه ملانوروزی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه‌آرا: منیر السادات حسینی

چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۴۴۱-۳

قیمت ۲۱۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

تقدیم به
پدر و مادر عزیزم

و
تقدیم به
معلم عزیزم جناب آقای دکتر محمدنقی ایمانی

فهرست مطالب

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول: معلم و جایگاه آن در نظام آموزش و پرورش
۱۳.....	معلم کیست؟
۱۵.....	مقام معلم نزد پیامبر اسلام «حضرت محمد (ص)»
۱۵.....	مقام معلم از دیدگاه «امام محمد غزالی»
۱۵.....	مقام معلم از دیدگاه «ابوعلی سینا»
۱۷.....	مقام معلم از دیدگاه «ابن خلدون»
۱۸.....	مقام معلم از دیدگاه «افلاطون»
۱۸.....	مقام معلم از دیدگاه «کومینیوس»
۱۹.....	مقام معلم از دیدگاه «جان دیویی»
۲۰.....	جایگاه و نقش معلم در مکتب تعلیم و تربیت اسلامی
۲۲.....	رسالت معلمان
۲۳.....	ویژگی‌های معلم اثربخش در قرن ۲۱
۳۱.....	نقش تربیتی معلم
۳۳.....	فصل دوم: صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان
۳۳.....	مفهوم صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم
۳۴.....	لزوم حرفه‌ای شدن معلمان
۳۶.....	عوامل تاثیرگذار بر رشد و توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان
۳۷.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «وو و لین»
۳۸.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «سلوی»
۳۸.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «کیمبرلی»
۳۸.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «هانتلی»
۴۰.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «گرت و گیل»
۴۰.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «کاستر»

۴۱.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «آلوس»
۴۲.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «کورتاجن»
۴۲.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «لروکس»
۴۳.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «پراشینگ»
۴۵.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «ونتیلبرگ و همپلیک»
۴۶.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «شریفی و اسلامیه»
۴۷.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «نیکنامی و کریمی»
۴۸.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «میریونسی»
۴۸.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه «طاهری»
۴۹.....	توسعه استانداردهای حرفه‌ای معلمان جدید
۵۰.....	راهبردهای موثر در جهت توسعه توانایی‌ها و عمل حرفه‌ای معلمان

فصل سوم: صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم در حوزه تدریس ۵۳

۵۳.....	مفهوم تدریس
۵۴.....	روش تدریس و انواع آن
۵۸.....	نقش معلم در فرآیند تدریس
۵۹.....	تاثیر برنامه و ساختار نظام آموزشی در فرآیند تدریس
۶۰.....	تاثیر نظم و انضباط در کلاس در فرآیند تدریس
۶۰.....	تاثیر وضعیت کلاس درس در فرآیند تدریس معلم
۶۱.....	تاثیر فضا و تجهیزات کمک آموزشی در فرآیند تدریس
۶۲.....	تاثیر شخصیت معلم در فرآیند تدریس
۶۴.....	مهارت تدریس
۶۴.....	مهارت‌های پیش از تدریس معلم
۶۸.....	مهارت‌های ضمن تدریس معلم
۷۳.....	مهارت‌های پس از تدریس معلم
۷۴.....	استفاده از حیطه‌های آموزشی در مهارت‌های تدریس

فصل چهارم: صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم در حوزه مدیریتی ۷۹

۷۹.....	مدیریت کلاس درس
---------	-----------------

۸۰.....	اهداف مدیریت کلاس درس
۸۱.....	عناصر موثر بر مدیریت کلاس
۸۲.....	مهارت معلم در مدیریت بهینه کلاس درس
۸۳.....	سبک‌های مدیریت و اداره کلاس درس
۸۵.....	راهبردهایی جهت مدیریت موثر کلاس

فصل پنجم: صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم در حوزه ارتباطی..... ۸۷

۸۷.....	تعریف مهارت ارتباطی
۸۸.....	انواع مهارت‌های ارتباطی
۸۹.....	اهمیت و جایگاه مهارت‌های ارتباطی در آموزش
۹۰.....	چرخه ارتباط در فرآیند آموزش
۹۱.....	موانع ارتباطی در فعالیتهای آموزشی
۹۴.....	مهارت معلم در برقراری ارتباط از دیدگاه «هایدمن»
۹۵.....	مهارت معلم در برقراری ارتباط از دیدگاه «فلاندرز و آدامین»
۹۸.....	پیشرفت در مهارت‌های ارتباطی با استفاده از پنجره جوهری

فصل ششم: صلاحیت‌های صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم در حوزه پژوهش ۱۰۱

۱۰۱.....	مفهوم پژوهش
۱۰۲.....	کارکردهای پژوهش
۱۰۳.....	اخلاق پژوهش
۱۰۶.....	مهارت‌های پژوهشی و انواع آن
۱۰۶.....	معلم پژوهشگر
۱۰۷.....	آشنایی با فنون پژوهش، راهبردی اساسی در ارتقای سطح کیفی معلمان
۱۰۹.....	نقش معلمان در گسترش فرهنگ پژوهشی
۱۱۱.....	تقویت ویژگی پژوهندگی در معلمان

فصل هفتم: صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم در حوزه فناوری ۱۱۳

۱۱۳.....	مفهوم فناوری
۱۱۳.....	سواد فناوری
۱۱۴.....	مزایای بهره‌گیری از فناوری در تعلیم و تربیت

۱۱۶.....	لزوم استفاده معلمان از فناوری در فرآیند تدریس
۱۱۷.....	نقش معلم در کاربست فناوری
۱۱۹.....	مهارت‌ها و صلاحیت‌های مورد نیاز معلم در جهت بکارگیری فناوری
۱۲۳.....	فصل هشتم: صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در کشورهای مختلف
۱۲۳.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در آمریکا
۱۲۳.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در کانادا
۱۲۵.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در انگلستان
۱۲۸.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در فرانسه
۱۲۸.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در آلمان
۱۲۹.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در استرالیا
۱۳۰.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در سنگاپور
۱۳۲.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در مالزی
۱۳۳.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در ژاپن
۱۳۴.....	صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در ایران
۱۳۵.....	منابع

مقدمه

در هر جامعه‌ای، معلمان دارای نقشی ارزنده و پراهمیت هستند. چرا که رسالت تعلیم و تربیت نسل آینده کشور را عهده‌دار می‌باشند. صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی به ویژه در دوران حاضر، آن دسته از مهارت‌ها و شایستگی‌هایی است که به معلمان کمک می‌کند تا در فرآیند یاددهی و یادگیری به دانش‌آموزان خود، به اهداف اصلی نظام آموزشی که تربیت نیروی انسانی آگاه و متخصص است، دست یابند. به همین جهت، در کتابی که در پیش رو دارید، با توجه به اهمیت حرفه معلمی، به گردآوری مطالبی پیرامون صلاحیت‌های حرفه‌ای مورد نیاز معلمان در هشت فصل پرداخته شده است.

در فصل اول کتاب، به تعریف و جایگاه معلم از منظر بزرگان تعلیم و تربیت پرداخته شده است. در فصل دوم، پس از باز کردن مفهوم صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم، دیدگاه‌های افراد مطرح در این حوزه شرح داده شده است. فصول بعدی به ترتیب به صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم در حوزه تدریس، مدیریت، ارتباطات، پژوهش و فناوری اختصاص داده شده است و بیان شده است که اساساً، یک معلم حرفه‌ای چه صلاحیت‌هایی را در حوزه‌های مطرح شده باید دارا باشد و در فصل هشتم کتاب، صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در کشورهای مختلف جهان همچون آمریکا، آلمان، استرالیا، مالزی و... مطرح شده است.

به عنوان اولین کتابی که توسط مولف گردآوری شده، سعی شده است تا مطالب کتاب به صورتی جامع برای استفاده استادان و دانشجویان رشته علوم تربیتی به طور خاص و نیز، مدیران و معلمان نظام آموزش و پرورش جمع‌آوری و مورد چیدمان قرار گیرد، لیکن ممکن است با نهایت دقتی که در این مسیر صورت گرفته، مواردی از چشم مولف دور مانده باشد که امیدوارم با ارائه نظرات مفید و سازنده شما خوانندگان محترم، این موارد در چاپ بعدی بازنگری و اصلاح شوند.

دکتر ریحانه ملانوروزی